

İZLEM_18

insan hakları için yasama, yürütme ve yargıyı izleme bülteni -
26 mayıs 2011

18. sayımızla yine karşınızdayız. Bu sayımızdaki ilk haber, Hrant Dink cinayetinde, Trabzon Emniyeti'nin ihmali bulunduğu iddiasıyla yürütülen soruşturma kapsamında ifadesi alınan eski Trabzon Emniyet Müdürü Reşat Altay'ın kamu görevlileri hakkındaki soruşturmaların seyrini değiştirebilecek nitelikteki iddialarıyla ilgili.

İkinci haberimiz ise; Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun, operacı Şahin Öğüt hakkındaki davada, yüzlerce tecavüz mağdurunun yeniden muayene dehşetini yaşamasına yol açacak karara ilişkin...

Genel Kurul, Adalet Bakanlığı'nın "Adli Tıp raporu şart değil, hastanelerden de rapor alınabilir" genelgesine, yasal zorunluluk bulunmamasına ve yerel mahkemenin "insanları yeniden mağdur edeceksiniz" itirazlarına rağmen, tecavüz mağdurunun Adli Tıp'tan rapor almasının zorunlu olduğuna yönelik daire kararını ne yazık ki haklı buldu.

Bir başka haberimiz de 29 yıldır devam eden Devrimci Yol davasıyla ilgili. Yargıtay, yerel mahkemedeki karar duruşmasında bazı sanıkların avukatlarının olmaması nedeniyle verilen bozma kararının yerinde olduğuna hükmetti. Buna göre, dosya, esastan incelenmesi için Yargıtay 11. Ceza Dairesi'ne gönderilecek. Ancak davanın, yeni iş bölümü gereğince, buradan da Yargıtay 9. Ceza Dairesi'ne gönderilmesi gerekiyor. Bu durum, çok sayıda sanık hakkındaki davanın zamanlaşımına girmesine yol açacak.

18. sayımızda yer alan Yargıtay'ın bir başka kararı da SSK ve Bağ-Kur emeklilerini ilgilendiriyor.

Bu sayımızda da yine AİHM'in Türkiye hakkında verdiği kararları da görebilirsiniz. İlk haberimiz askeri disiplin cezası sürecindeki sistematik ihlalle ilgili. Ersin Pulatlı, askerlik görevini yerine getirdiği sırada garnizonu izinsiz olarak terk

etmiş. Bunun üzerine, Pulatlı'ya, birlikteki yüzbaşı tarafından Askeri Ceza Kanunu'nun 171. Maddesi uyarınca 7 gün hapis cezası verilmiş. Yüzbaşının üstü konumundaki albaya itirazda bulunan Pulatlı'nın bu itirazı da reddedilerek ceza infaz edilmiş. Pulatlı, olayda Sözleşme'nin 5. ve 6. maddelerinin ihlal edildiği gerekçesiyle dosyayı AİHM'e taşımış.

İkinci haber ise Abant İzzet Baysal üniversitesinde öğrenci olan Kenan Mak'ın, 1998'de bir saldırı sonucu hayatını kaybetmesinin ardından Kenan Mak'ı anmak için üniversitede yapılan toplantılardan birine katılan Hakan Göl ve Ali Akgöl, jandarmaların müdahalesi sonucu gözaltına alınmasıyla ilgili. Göl ve Akgöl, 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet nedeniyle 1 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırılmış ve Ali Akgöl okuldan iki dönem uzaklaştırılmış. İç hukuktaki yargılamaları 8 yıldan fazla süren başvuruclar, Sözleşme'nin 10. ve 11. maddelerinin ihlal edildiği iddiasıyla dosyayı AİHM'e taşımış.

Üçüncü haberimiz ise Murat Küçük davası. Murat Küçük ve Nurgül Tonoz'dan 2001 yılında boşandıktan sonra çiftin oğulları Nevzat Küçük'ün velayeti Murat Küçük'e verilmiş. Nurgül Tonoz, 2002 yılındaki bir buluşma sırasında oğlu Nevzat Küçük'ü alıkoymuş ve İsviçre'ye götürmüştü. Bunun üzerine oğlunun kendisine geri verilmesi için ilgili makamlara başvuran Murat Küçük, bu başvurularından sonuç alamamış 2004 yılında İsviçre'ye giderek oğlunu Türkiye'ye bizzat geri getirmiş. Bu sırada küçük ve oğlu havaalanında bir gece gözaltında tutulmuş. Küçük de, söz konusu gözaltı işleminin Sözleşme'yi ihlal ettiği iddiasıyla dosyayı AİHM'e taşımış.

İyi okumalar!

Yasin Hayal İsmi Bile Gizlemişler

İZLEM

Hrant Dink cinayetinde, Trabzon Emniyeti'nin ihmali bulunduğu iddiasıyla yürütülen soruşturma kapsamında ifadesi alınan eski Trabzon Emniyet Müdürü Reşat Altay, kamu görevlileri hakkın-

daki soruşturmanın seyrini değiştirebilecek nitelikte iddialarda bulundu. Eski Emniyet İstihbarat Daire Başkanı Ramazan Akyürek'in ardından, Akyürek, daire başkanlığına atanınca Trabzon Emniyet Müdürü olan ve cinayetin işlendiği tarihte bu makamda oturan Altay, Trabzon Emniyeti'ndeki istihbarat ve terörle mücadele şubelerinin, cinayetin azmettiricisi Yasin Hayal'in Dink'i öldürmek istediği bilgisini kendisinden gizlediğini, emniyet muhbiri ve cinayetin azmettiricisi Erhan Tuncel'le ilgili yanıltıcı bilgi verdiğini öne sürdü. Cinayetten önce Trabzon Emniyeti'nin İstanbul Emniyeti'ni "Dink öldürülecek" diye uyardığı bilgisine bile sahip olmadığını öne süren Altay, Yasin Hayal'in ismini de ilk kez cinayetten sonra tetikçi Ogün Samast'ın babasından duyduğunu savundu. Altay, bilgisinin olması halinde gerekirse operasyon yaparak cinayeti engelleyeceğini de ifade etti. Trabzon Başsavcılığı'nın, cinayette ihmali bulunduğu öne sürülen Trabzon Emniyet Müdürlüğü görevlileri hakkındaki takipsizlik kararının Rize Ağır Ceza Mahkemesi'nce kaldırılması üzerine başlatılan soruşturma kapsamında 28 Mart'ta İstanbul'da talimatla ifade veren Altay, cinayete ilgili 9 soruyu yanıtladı.

Herkes Susmuş

Altay, Trabzon Emniyet Müdürü olduğu dönemde kendisine bağlı görev yapan, İstihbarat Şube Müdürleri Engin Dinç ve Faruk Sarı ile Terörle Mücadele Şubesi'nin Dink konusunda kendisine hiçbir bilgi vermediğini söyledi. Resmi ve özel görüşmelerinde konuya hiç değinilmediğini belirten Altay, Akyürek'in Trabzon Emniyet Müdürü olduğu dönemde İstanbul Emniyeti'ne gönderilen, Dink'in öldürülebileceğini bildiren yazıyla ilgili de kendisine bilgi verilmediğini savundu. Altay, İstihbarat Daire Başkanı olması nedeniyle görüştüğü Akyürek'ten de bu konuda bilgi alamadığını belirtirken, şunları kaydetti:

Çeçenistan'la İlgili

"İstihbarat Şube Müdürü Engin Dinç, Erhan Tuncel'in yardımcı istihbarat elemanı olduğunu, ancak buluşmalara gelmediğini, agresif olduğunu söyledi. Ben de fonksiyonu, etkinliği, faydasını sordum. Bana özellikle Çeçenistan'la bağlantılı aşırı sağcı gruplarla irtibatlı olduğunu, bunlarla ilgili haber getirdiğini söyledi. Ben de gerekiyorsa görüşeyim dedim. 'Sizin görüşmenize gerek yok, ben hallederim' yanıtını aldım. Daha sonra bir sorun aktarılmadı. Dink konusunda bilgi aktardığına yönelik bir açıklama bana yapılmadı. Tuncel'in ilişkisine son verilirken de Dink ile ilgili bilgi getirdiği konusunda bana birşey söylenmedi.

14 Saatlik Gözaltıyı Bile Bilmiyor

Dink hakkında Yasın Hayal isimli şahıs tarafından yapılması planlanan suikast konusunda bir emniyet müdürü olarak bilgilendirilmem gerekiyordu. Ancak böyle bir bilgilendirme yapılmamıştır. Tuncel'in cinayetten bir gün sonra Trabzon İstihbarat Şube Müdürlüğü'nde 14 saat tutulduğunu da olaydan çok sonra öğrendim.

Cinayeti Engellerdim

Dink'e yönelik cinayet hazırlıklarından hiçbir şekilde haberim olmamıştır. Bu cinayet bölgesinde, bu hazırlıklar konusunda bilgilendirilmiş olsaydım her türlü tedbirler alırdım. Fiziki ve teknik takip kararları alıp uygulamaya

koyardım. Diğer illerle ve Ankara Daire Başkanlığı ile irtibat kurardım. Yoğun çalışmalar yapar, her halükarda eylemin önüne geçilmesine yarayacak her türlü tedbiri aldırırdım. Bu anlamda icap etmesi halinde Yasin Hayal ve üye olduğu belirtilen örgüte yönelik operasyonu yapardım.

Adını İlk Kez Duymuş, Gözaltına Aldırmış

Yasin Hayal'in ismini, cinayetten sonra makam odasında, televizyonda oğlunun görüntülerini izleyen Ogün Samast'ın babasından duydum. Bunun üzerine Hayal ve arkadaşlarının gözaltına alınması talimatını verdim. İçişleri Bakanı'na, savcılığa, MİT Başkanı'na, İstanbul Emniyeti'ne ve ilgili tüm kurumlara bilgi aktardım”.

Bu Tape Dosyada Yok

Altay, ifadesinde, Dink dosyasına bugüne kadar girmeyen bir dinleme kaydından da söz etti. Altay, bir şube müdürünün cinayetten 5 gün sonra kendisine, bir telefon görüşmesi kaydını verdiğini, kayıta, Asayiş Şubesi'nde görevli, ismini hatırlayamadığı bir polisle, bir şahsın Dink cinayeti konusunda görüştüğünü, 20-21 Ocak 2007 tarihli iki görüşmede de uyuşturucu işiyle uğraşan kişinin, cinayeti işleyen kişiler hakkında bilgi sahibi olduğunu ima eder tarzda konuştuğunu söyledi. Bu kişilerle ilgili ek dinleme kararı aldirarak, söz konusu kayıtları savcılığa aktardığını kaydeden Altay, daha sonra görevden alındığı için konunun akıbetini öğrenemediğini ifade etti. Altay, “Konunun açıklığa kavuşmasını istiyorum. Bana düşen herhangi bir görev varsa yapmaya hazırım. Ayrıca olay öncesinde ve sonrasında benim herhangi bir ihmalinim kastımın olmadığını belirtmek istiyorum” dedi.

Cinayete İştirak

Altay'ın ifadesinin ardından Dink ailesi, Rize Ağır Ceza Mahkemesi'nde dilekçe göndererek, Trabzon Emniyet görevlilerinin cinayete iştirak suçunu işlediklerinin, cinayete ilişkin delilleri sakladıklarının ifadeyle açığa çıktığını kaydetti.

Tecavüz Mağduruna Bir Darbe de Yargıtay'dan

İZLEM

Yargıtay Ceza Genel Kurulu operacı Şahin Öğüt hakkındaki davada, yüzlerce tecavüz mağdurunun yeniden muayene dehşetini yaşamasına yol açacak bir karara imza attı. Genel Kurul, Adalet Bakanlığı'nın "Adli Tıp raporu şart değil, hastanelerden de rapor alınabilir" genelgesine, yasal zorunluluk bulunmamasına ve yerel mahkemenin "insanları yeniden mağdur edeceksiniz" itirazlarına rağmen, tecavüz mağdurunun Adli Tıp'tan rapor almasının zorunlu olduğuna yönelik daire kararını haklı buldu. Yargıtay, yerel mahkemenin, Adli Tıp'ta muayene tarihlerinin aylar sonrasına verilmesi nedeniyle tutukluluk süresinin de uzadığına yönelik itirazını da görmezden geldi. Genel Kurul, bu kararla birlikte, Öğüt'ün cezasının 21 yıldan 18 yıla düşürülmesini sağlayan daire yorumuna da katıldı. Genel Kurul, hem anal hem de vajinal tecavüzün zincirleme eylem sayılamayacağına, tek suç olarak nitelenmesi gerektiğine hükmetti. 12 ayrı cinsel saldırı suçu işlediği iddia edilen Öğüt'ün, 15 yıl önce 14 yaşındayken tecavüz ettiği iddia edilen mağdurenin şikayeti, opera sanatçısının tutuklanması ve hakkında dava açılması ile sonuçlanmıştı. Bu süreçte, tutuklanan Öğüt hakkında 11 ayrı şikayet başvurusu

daha yapılmıştı. Açılan davaya bakan Ankara 7. Ağır Ceza Mahkemesi ise çarpıcı bir karara imza atarak, üniversite hastanesinde muayene edilen mağdurenin ruh ve beden sağlığının olay nedeniyle bozulduğuna hükmetmiş, Adli Tıp'tan rapor almaya gerek görmeksizin Öğüt'ü 21 yıl hapse mahkum etmişti. Mahkeme, Adli Tıp'tan rapor alınmamasına, muayene için 2 yıl sonrasına randevu verilmesini gerekçe göstermişti.

Damga Vurulsun, Adli Tıp'a Gitsin

Temyiz edilen davaya bakan Yargıtay 5. Ceza Dairesi ise olaydan sonra intihara teşebbüs ettiği doktor raporlarıyla sabit olan mağdurenin üniversite hastanesinde muayene edilmesinin yeterli olmadığını belirterek kararı bozmuştu. Daire, mağdurenin mutlaka koluna damga vurularak sevk edileceği ve muayene için uzun süre bekleyeceği Adli Tıp'ta muayene edilmesi gerektiğini belirtmişti. Daire, Öğüt'ün küçük kıza yönelik hem anal hem vajinal tecavüzünün zincirleme suç olarak kabul edilemeyeceğine, tek suç olarak kabul edilmesi gerektiğine hükmetmiş, cezasından indirim yapılması istemişti.

Mahkeme Direndi

Ancak bozma kararı uyarınca davaya yeniden bakan Ankara 7. Ağır Ceza Mahkemesi, dairenin büyük eleştirilere yol açan, Adli Tıp'ta muayene zorunluluğu kararına karşı direndi. Mahkeme, üniversite raporunun karar vermek için yeterli olduğunu belirterek, ilk kararını tekrar etti. Kararda, şu ifadeler kullanıldı: "Tutuklu olarak sürdürülen kamu davasında, bu kadar uzun süre sadece rapor beklemesi hem yargılamanın taraflarının mağdur edecek hem de kamuoyunda adaletin geciktiği algısını artıracaktır. Mahkeme için önemli olan, kişinin maruz kaldığı eylem nedeniyle ruh ve beden sağlığının bozulup bozulmadığının yeterli ve uzman bilirkişilerce saptanmasını sağlamaktır. Hacettepe Üniversitesi Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanlığının bu konuda yeterli ve yetkin olduğu açıktır. Hacettepe Üniversitesi'nde mağdure İstanbul Adli Tıp Kurumu'yla kıyaslanmayacak ölçüde ayrıntılı ve takibe alınmıştır. Buna

göre düzenlenecek raporun gerçeği yansıtma olasılığı çok daha yüksektir. Salt bir biçimsel uygulamayı yerine getirmek amacıyla mağdurenin İstanbul Adli Tıp Kurumuna sevkî hem mağdureyi yeniden yıpratacak hem tutuklu sanığın tutukluluk süresinin uzamasına neden olacaktır.

Daha Fazla Mağdur Olmasın

Maruz kaldığı olay sebebi ile psikolojik olarak yeteri kadar yıpranan mağdurenin Adli Tıp Kurumuna sevkî ile rapor alınma cihetine gidilmesi halinde mağdurenin olayları tekrar anlatma aşaması ve devamında psikolojisinin bozulacaktır. Kaldı ki Emniyetçe CD'ye aktarılan ifade alınma esnasında teşhis edilen görüntülerinden de mağdurenin yeteri kadar yıprandığı görülmesi mağdurenin daha fazla mağdur olmasına sebebiyet verecektir. Hacettepe Üniversitesi gibi uluslararası düzeyde olan bir hastaneden alınan rapor, mağdurun modern ceza yargılanmasında daha fazla mağdur edilmeme hakkı olacağı ile itibar edilmiştir”.

Cezası İndi

Mahkeme, Öğüt'e fazla ceza verildiği yönündeki karara ise uydu. Dairenin kararı doğrultusunda Öğüt'ün cezası 21 yıldan 18 yıla indirdi. Böylece karar, bu yönüyle kesinleşti.

Genel Kurul Bozdu

Yerel mahkemenin, Adli Tıp boyutuyla karara direnmesi üzerine, dosya, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na geldi. Genel Kurul ise yerel mahkemenin tüm itirazlarına ve yasal zorunluluk bulunmamasına rağmen, mağdurenin mutlaka Adli Tıp'ta muayene edilmesine hükmetti. Buna göre, içtihat doğrultusunda yüzlerce tecavüz mağdurunun da mutlaka Adli Tıp'ta muayene olması gerekecek. Bakanlığın genelgesi doğrultusunda hastaneden gelen raporu esas alan mahkemelerin kararı ise Yargıtay'dan dönecek.

Dev-Yol Davasında Zamanaşımı Yolda

İZLEM

Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 29 yıldır devam eden Devrimci Yol davasının yerel mahkemedeki karar duruşmasında bazı sanıkların avukatlarının olmaması nedeniyle verilen bozma kararının yerinde olduğuna hükmetti. Buna göre, dosya, esastan incelenmesi için Yargıtay 11. Ceza Dairesi'ne gönderilecek. Ancak davanın, yeni iş bölümü gereğince, buradan da Yargıtay 9. Ceza Dairesi'ne gönderilmesi gerekiyor. Bu durum, çok sayıda sanık hakkındaki davanın zamanaşımına girmesine yol açacak.

Ankara 6. Ağır Ceza Mahkemesi, Dev-Yol davasında, 21 sanık için müebbet, 2 sanık için 16 yıl 8ay hapis cezası vermişti. Kararın temyiz incelemesini yapan Yargıtay 11. Ceza Dairesi, Ankara 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nin karar duruşmasında, sanıklardan Nurettin Ayтуğ, Murat Parlakay, Atalay Dede, Celal Mut, Hilmi İzmirli, Mehmet Hassoy, Yusuf Yıldırım, Yaşar Kanbur'un avukatlarının bulunmamasına rağmen hükmünü açıkladığını, bunun da "savunma hakkının" kısıtlanması anlamına geldiğine hükmetmişti. Bozma kararından sonra davayı tekrar görüşen Ankara 6. Ağır Ceza Mahkemesi ise bozma kararına uymayarak kararında direndi. Yerel mahkeme direnme kararında sanıkların savunmalarının kısıtlandığı şeklindeki Yargıtay'ın değerlendirmesine karşı çıktı. Direnme kararında davanın zamanında sonuçlanmaması nedeniyle AHİM'ye dava açıldığı hatırlatılarak "Türkiye Cumhuriyeti

Devleti aleyhine tazminatlar dahi alındığı, bazı sanık avukatlarının duruşmaya katılmaması, bazı sanık avukatlarının son söz sorulacağı celsede beyanda bulunmaksızın duruşma salonunu terk etmesi mahkemece savunma hakkının kısıtlandığı şeklinde yorumlanamaz” denildi. Bunun üzerine dosya, Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun gündemine geldi.

Esastan Görüşecek

Genel Kurul, önceki gün yaptığı oturumda, sanıklar Atalay Dede ve Yusuf Yıldırım için dosyanın zamanaşımına girdiğine karar verdi. Karar duruşmasında avukatı olmayan 8 sanıktan 5’ine avukat tayin edilmesine rağmen mahkemenin “direnme” kararı verdiği dikkat çekilen kararda, bu kararın aslında “eylemli uyma” anlamına geldiği belirtildi. Kurul, bu nedenle dosyanın esas açısından incelenmesi için Yargıtay 11. Ceza Dairesi’ne gönderilmesine hükmetti.

Dosya bu aşamadan sonra 11. Ceza Dairesi’ne, oradan da Yargıtay daireleri arasındaki yeni görev bölümü nedeniyle 9. Ceza Dairesi’ne gönderilecek. Sanık avukatları suç tarihleri itibarıyla davanın Eylül 2010 tarihinde itibaren zaman aşımına girdiğini, bu nedenle dairenin esastan yapacağı incelemeyi sonra dava dosyasının zamanaşımı sokulması gerektiğine hükmetti. Yargıtay Başsavcılığı tebliğnamesinde de 21 sanıktan sadece 4’ü için ceza onaması istiyor. Başsavcılık, sanıklardan 15’i hakkındaki davanın zamanaşımından düşürülmesini de istemişti.

Sıkıyönetim Mahkemesi’nde 18 Ekim 1982’de başlayan Devrimci Yol Ana Davası’nda 1989’da yedi kişi hakkında idam, 39 kişi hakkında ömür boyu hapis, 346 kişiye de çeşitli hapis cezaları verilmişti. Sıkıyönetim mahkemelerinin kaldırılmasının ardından Ankara 6. Ağır Ceza Mahkemesi’nde iki sanık idam, 20 sanık müebbetle mahkum edilmişti. Yargıtay 28 Mayıs 2004’te kararı bozmuştu. Davayı yeniden görüşen mahkeme, 2006’da 20 sanığı müebbet, iki sanığı 16 yıl 8’er ay hapis cezasına çarptırmıştı. Yargıtay 11. Ceza Dairesi de bu kararı, ‘savunma hakkı kısıtlandığı’ için bozmuştu. Dosyayı yeniden görüşen yerel mahkeme önceki kararında direndiği için dosya Ceza Genel Kurulu’na gönderilmişti.

Binlerce Emekliye Yargıtay'dan Kötü Haber

İZLEM

Yargıtay 21. Hukuk Dairesi, SSK ve Bağ-Kur emeklilerine 2002 ve 2006'da eksik zam yapıldığı iddiasıyla açılan ve Ankara 17. İş Mahkemesi'nde kabul edilen davayı usulden bozdu.

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Hukuk Danışmanı Cafer Tufan Yazıcıoğlu, bir süredir emeklilerin umutla beklediği 2002-2006 yıllarına ait zam farklarına ilişkin davanın Yargıtay tarafından bozulduğunu bildirdi. Yazıcıoğlu, derneğin, Ankara Şube Yöneticilerinden Nadir Üşekçioğlu adına açılan ve Ankara 17. İş Mahkemesinde 2007/245 esas ve 2009/555 karar sayılı 20 Mayıs 2009 tarihli kararıyla kabul gören davanın, Yargıtay 21. Hukuk Dairesi'nce tekrar yerel mahkemeye ulaştırıldığını belirtti. Yargıtay 21. Hukuk Dairesi'nin 2009/11380 esas 2011/1389 karar sayısıyla verdiği bozma kararının, usulden olduğuna dikkati çeken Yazıcıoğlu, mahkemece, 2002 kararname-sinin herhangi bir emekliye uygulanıp uygulanmadığının yerel mahkemece yeniden araştırılmasının istendiğini ifade etti.

16 Gün Yürürlükte Kaldı

Bu karara karşı, yerel mahkemenin direnme hakkının da bulunduğunu belirten Yazıcıoğlu, şunları

söyledi: “Usul yönünden bozmaya konu olan 2002 kararnamesi, 16 gün yürürlükte kalmıştır ve bu süre zarfında emekli olan herkese uygulanmıştır. 2003 yılı Ocak ayının ilk 16 günü içerisinde emekli olan vatandaşlarımızı veya bunların vefat edenlerinin dul ve yetimlerini tespit etmeye çalışıyoruz. Yerel mahkemeye bu bilgileri de süratle takdim edeceğiz. Bu hakkımızı alabilmek için her türlü hukuki mücadelemizi sürdüreceğiz. Çünkü bu konuda sonuna kadar haklı olduğumuzu biliyoruz. Gerekirse AİHM’ye kadar bu davayı götürmeye de kararlıyız.”

Yargıtay da Haklı Buldu

Yargıtay’ın bozma kararının içeriğinin haklılıklarını teyit eder bir mahiyet içerdiğini savunan Yazıcıoğlu, şunları kaydetti:

“Çünkü belgelenebilir bir durumun yerel mahkemece sorgulanması istenmiştir. Bu durum, ortaya konulacak delillerle ispatlanabileceği için, davamızın haklılığı zımnen teyit edilmiş olmaktadır. Keza, 2006 yılına ilişkin alacak talebimiz hakkında bir itiraza veya bozma gerekçesine de rastlanmamıştır. Bu çerçevede, emeklilerimizin haklı olduğumuz bu davanın lehimize sonuçlanması için gereken her türlü hukuki süreci işlettiğimizi bilmelerini istiyoruz. Davanın gelişimine ilişkin tüm bilgileri de sadece Türkiye Emekliler Derneğimizden alabileceklerini bir kez daha önemle ifade ediyoruz. Umutlarımız bitmedi, aksine artarak sürmektedir. Karar haksız olduğumuzu değil, aslında haklılığımızı teyit edecek bir bozma kararı olmuştur”.

Eksik Soruşturmada Bozuldu

Yargıtay’ın söz konusu davayı 2002’de emeklilerin zam farkı alıp almadığının incelenmeden karara bağlandığı için bozduğu, esas incelemesi yapmadığı öğrenildi.

AİHM: Askeri Disiplin Cezası Sürecinde Sistematik İhlal Sorunu Var

Dosya Adı: Pulatlı - Türkiye
Başvuru Tarihi: 13 Ağustos 2007
Başvuru Numarası: 38665/07
Karar Tarihi: 26 Nisan 2011
Kararı VerenDaire: 2. Daire

Ersin Pulatlı, askerlik görevini yerine getirdiği sırada garnizonu izinsiz olarak terk etti. Bunun üzerine, Pulatlı'ya, birlikteki yüzbaşı tarafından Askeri Ceza Kanunu'nun 171. Maddesi uyarınca 7 gün hapis cezası verildi. Yüzbaşının üstü konumundaki albaya itirazda bulunan Pulatlı'nın bu itirazı da reddedildi ve ceza infaz edildi. Pulatlı, olayda Sözleşme'nin 5. ve 6. maddelerinin ihlal edildiği gerekçesiyle dosyayı

AİHM'e taşıdı.

Dosyayı inceleyen Mahkeme, önce, hükümetin Sözleşme'nin 5. maddesinin askeri disiplin cezası sürecine uygulanamayacağı yönündeki savunmasını inceledi ve bir askeri personelin özgürlüğünden yoksun bırakılmasının Sözleşme'ye aykırılık taşıyıp taşımadığının Mahkeme tarafından incelenebileceğini vurguladı (par. 20, 21). Bunun ardından Mahkeme, Pulatlı'nın, askerlik görevini yerine getirirken verilen disiplin cezasına karşı yargı organına başvurma hakkına sahip olmadığına; zira Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ne ilişkin düzenlemelerde bu tür disiplin cezalarına karşı herhangi bir yargı organına başvurma yolunun öngörülmediğine dikkat çekti (par. 24).

Bu tespitlerin ardından dosyanın esasını incelemeye geçen Mahkeme, Pulatlı'nın özgürlüğünden yoksun bırakılmasının herhangi bir emrin yerine getirilmesi için değil de bir ceza olarak verildiğini hatırlattı ve dolayısıyla Sözleşme'nin 5. maddesinde öngörülen istisnanın bu gibi bir durumda uygulanamayacağını belirtti (par. 30). Sözleşme'nin 5. maddesi uyarınca, bir kişinin özgürlüğünden yoksun bırakılmasına ilişkin kararın yine Sözleşme'de öngörülen nitelikleri taşıyan bir yargı organı tarafından verilmesi gerektiğine dikkat çeken Mahkeme, Pulatlı'yı özgürlüğünden yoksun bırakan kararın ise bağımsız bir yargı organı olarak nitelendirilemeyecek askeri bir makam tarafından verildiğini hatırlattı ve bu karara yapılan itirazın da yine bağımsız bir yargı organı olarak nitelendirilemeyecek askeri bir makam tarafından incelendiğine dikkat çekti (par. 31, 32). Böylece Mahkeme, olayda Sözleşme'nin 5. maddesinin ihlal edildiğine hükmederek Türkiye'yi 9,000 Euro tazminata mahkûm etti (par. 33vd).

Üniversitedeki Toplantıya Jandarma Müdahalesine Tazminat

Dosya Adı: Akgöl ve Göl - Türkiye

Başvuru Tarihi: 30 Haziran 2006

Başvuru Numaraları: 28495/06 ve 28516/06

Karar Tarihi: 17 Mayıs 2011

Kararı Veren Daire: 2. Daire

Abant İzzet Baysal üniversitesinde öğrenci olan Kenan Mak, 1998’de bir saldırı sonucu hayatını kaybetti. Kenan Mak’ı anmak için üniversitede yapılan toplantılardan birine katılan Hakan Göl ve Ali Akgöl, jandarmaların müdahalesi sonucu gözaltına alındı. Göl ve Akgöl, 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefet nedeniyle 1 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırıldı ve Ali Akgöl okuldan iki dönem uzaklaştırıldı (par. 21, 23). İç hukuktaki yargılamaları 8 yıldan fazla süren başvuruçular, Sözleşme’nin 10. ve 11. maddelerinin ihlal edildiği iddiasıyla dosyayı AİHM’e taşıdı.

Dosyayı inceleyen Mahkeme, öncelikle, iç hukuktaki dava sürecinin 8 yıldan fazla süredir devam etmesi nedeniyle, başvuruçuların bu kadar uzun süren ve halen devam eden iç hukuk sürecinin sonucunu beklemek zorunda olmadan Mahkeme’ye başvurabileceklerine ve dolayısıyla iç hukuk yollarının tükenmesi şartının bu tür bir durumda ortadan kalktığına dikkat çekti (par. 33). Ardından dosyanın esasını inceleyen Mahkeme, konuyla ilgili içtihadını hatırlattıktan sonra (par. 39), söz konusu toplantının tamamen barışçıl bir nitelik taşıdığı konusunda şüphe olmadığını belirterek (par. 40), ilgili yasal düzenlemelere uygun olarak yapılmasa bile barışçıl bir gösteriye müdahale edilmesinin Sözleşme’nin ihlaline yol açabileceğini hatırlattı (par. 41). Mahkeme, Sözleşme’de öngörülen haklara saygı göstermesi gereken devlet görevlilerinin, barışçıl bir nitelik taşıyan ve herhangi bir şiddet eylemi içermeyen

bir toplantıya, bu toplantı izinsiz bir şekilde yapılmış olsa bile tolerans göstermeleri gerektiğini; ve bu tür bir toplantının ilke itibarıyla herhangi bir ceza davasına da konu edilmemesi gerektiğini vurguladı (par. 43). Nihayet Mahkeme, söz konusu toplantıya güvenlik görevlilerince sadece 11 dakika tahammül edilmesinin ve toplantının güvenlik görevlilerince bu kadar kısa süre içerisinde zorla dağıtılmasının, bu toplantıyı düzenleyenlerin görüşlerini tam olarak ifade etmelerini engellediğine de dikkat çekerek (par. 44), tüm bu nedenlerle, olayda Sözleşme'nin 11. maddesinin ihlal edildiğine hükmetti (par. 45, 46) ve Türkiye'yi toplam 21,000 Euro tazminata mahkûm etti.

Havaalanında Gözaltı İşlemi: İhlal

Dosya Adı: Küçük- Türkiye ve İsviçre
Başvuru Tarihi: 23 Ağustos 2004
Başvuru Numaraları: 33362/04
Karar Tarihi: 17 Mayıs 2011
Kararı Veren Daire: 2. Daire

Murat Küçük, Nurgül Tonoz'dan 2001 yılında boşandı ve çiftin oğulları Nevzat Küçük'ün velayeti Murat Küçük'e verildi. Nurgül Tonoz, 2002 yılındaki bir buluşma sırasında oğlu Nevzat Küçük'ü alıkoydu ve İsviçre'ye götürdü. Bunun üzerine oğlunun kendisine geri verilmesi için ilgili makamlara başvuran Murat Küçük, bu başvurularından sonuç alamadı. 2004 yılında İsviçre'ye giderek oğlunu Türkiye'ye bizzat geri getiren Küçük ve oğlu, Küçük'ün görevlilere sunduğu belgeler ve gözaltına ilişkin bir yargı kararı olmamasına rağmen, havaalanında bir gece gözaltında tutuldu (par. 43). Küçük, söz konusu gözaltı işleminin Sözleşme'yi ihlal ettiği iddiasıyla dosyayı AİHM'e taşıdı. Gerekli belgeleri görevlilere sunmasına rağmen Küçük'ün ve oğlunun havaalanında bir gece gözaltında tutulduğunu hatırlatan Mahkeme, bu tür bir gözaltı işlemini öngören herhangi bir yargı kararı ve yasal düzenleme bulunmadığına dikkat çekerek, olayda Sözleşme'nin 5. maddesinin ihlal edildiğine karar verdi (par. 87, 88) ve Türkiye'yi 9,000 Euro tazminata mahkûm etti.